

Beeld

Jou wêreld, Jou koerant

[Druk hierdie artikel](#)

Resensie:'n Trio en trio's om te koester

2003-02-27 16:02

Thys Odendaal

Koornhof, Bailey & Jacobs

Mount Grace

'n Mens sou te maklik kon sê dat dit die aard van Mendelssohn se skryfstyl is wat musici noodsaak om 'n feitlik onbelemmerde vloeい in sy musiek te vind. Dit is om dié komponis se kamermusiek te onderskat. Dit verg steeds, en miskien by uitstek musici wat 'n aanvoeling het vir die Mendelssohn-idioom, soos dié trio - Piet Koornhof (viool), Jessica Bailey (tjello) en Pieter Jacobs (klavier).

Dit het onder meer te make met die juiste gewig wat deur 'n ewewigtige aanslag verleen word, wat byvoorbeeld die Op. 66-Klaviertrio iets spesiaals kan maak. Glinstering en sprankel was daar volop, maar daar is insgelyks ag geslaan op 'n onderliggende skadu wat van dié werk iets besonders maak.

Die drie musici het ook in Brahms se *Trio in c*, Op. 101, geïmponeer. Hulle het met onbaatsugtige oorgawe die sublieme modulasies beklemtoon. Die ritmiese en harmoniese vitaliteit van die volbloed-werk het plek-plek byna orkestrale klankgolwe opgelewer, of só het dit altans geklink in die akoestiek van dié saal. Tog is die introspektiewe kompleksiteite van die drie partye, byna so onpeilbaar soos Brahms self, nie misken nie.

As die drietal só meelewend saam musiseer, wonder 'n mens watter besonderse hoogtes hulle as ensemble kan bereik sou hulle meer dikwels saam konsertreeks kon aanbied . . .

'n Kamerkonsert om te koester.

- Beeld

Breda 29/12/05

KLANKKUNS Thys Odendaal

Min maar voortreffelik

■ SA kunsmusiek-opnames staan hul man

Suid-Afrika het gien opnamebedryf vir kunsmusiek en opera nie. Waarvan daar bale is in die plaaslike kunsmusiek- en operakringloop, is misop. 'n Oorvloed.

Soos die onderskeie orkeste, opera- en allerlei ander musiekorganisasies, is daar geen infrastruktuur wat 'n CD-bedryf vir klassieke musiek en opera kan aandui nie – van die ministerie vir kuns en kultuur kan ons maar van vergeet, en ook die Nasionale Kunstersad. Geen beleid, geen rigting, behalwe kultureel selektief.

Dus, elke mishoop-bestuur het sy beleid en viersaardigheide, soos dit die dubbelslagting gesubsiderde kapitalisme betaan.

Die beteken ook dat instances hul eie opnames op CD uitgee. (En wie weet, selfs 'n operaproduksie of twee op DVD soos in die buitenland... oop 'n paar dekades.)

Die Suid-Afrikaanse kunsmusiekbedryf – eens sinoniem met die internasionale aanbod – kan die afgelope anderhalf dekade dus nie naastmy met die buitenland vergelyk word nie. Opnames van kunsmusiek ter plaatse is bitter skaars, en word net gegenereer deur instances wat musiek aanbied, soos byvoorbeeld Pretoria se Salon Music of The Black Tie Ensemble. Of 'n universiteit se musiekskool.

Die is dus merkwaardig dat in dié omstandighede daar wél CD's uitgereik word, en sommige van die deksels hoë gehalte – in die meeste gevalle sonder profyt!

Die oes vir 2005 het 'n klompie voortreffelike opnames van uiteenlopende aard opgelewer. Met 'n terugskou is daar veral seve wat spesiale vermelding verdien, in geen spesifieke volgorde nie:

Michal George ... kitaarkanarie uit Afrika vir die wêreld.

Michelle Veenemans ... sprankelende operette-arias.

Rosemary Nalden ... inspirasie agter Buskaid.

■ SIBONGILE KHMALO: Werke van Brahms (*Alto Rhapsody*), Moerane (Princess C.M. ka Dinuzulu), Princess Megogo-siklus & Bokwe (*Plea from Africa*), Sibongile Khumalo (mezzo-sopraan) & Chamber Orchestra of SA o.l.v. Arjan Tien, ens. Heitai (Sony BMG) CD HEITA09.

■ MUSIC FOR A WHILE: Werke van Van Dijk, Hofmeyr, Arnold van Wyk, Roelof Temmingh, Casals, Ayres, Niel van der Watt, Hahn, Shank, Purcell, Whiteacre, Barber, Tuks Camerata o.l.v. Johann van der Sandt.

Die Potch-trio – François du Toit (klavier), Human Coetzee (tjello) en Piet Koornhof (viool) ... Babadjanian en Vasks

Chanticleer Singers. Johann van der Sandt se Tuks Camerata is 'n uitmuntende ensemble, en sy onlangs opname *Music for a while* (getelf na Henry Purcell se lied) is vol verruklike sang.

Purcell kan hier misleidend wees, aangesien die meeste werke ingesluit vir verwyder is van die 17de eeu. Bewewens Purcell, is die musiek uitstekend van komponiste van die 20ste en 21ste eeu. Heelwat koorwerke van Suid-Afrikaanse komponiste is opgename – Peter Louis van Dijk, Hendrik Hofmeyr, Arnold van Wyk, Roelof Temmingh en Niel van der Watt.

Hofmeyr se *Sinfonia Africana* waarin hy gedigte van drie bekende Afrikaanse digters gebruik – Eugène Marais, D.J. Opperman en C.M. van den Heever – het die Kaapse musiekkriinge op horings gehad ná die première in die stadsaal. Die Kaapse Filharmonie is deur die Amerikaner Leslie Dunner gedirigeer, met die Stellen-

boschse Universiteitskoor en die sopraan Sabina Mossolow. Dis 'n onvangryke, dramatiese werk wat deur dié opname landwyd beskilbaar is. Dit is van die opperste belang, want die kans dat een orkes 'n plaaslike werk wat deur 'n ander orkes uitgevoer is, sal hardal bestaan eenvoudig nie. (Die misnoei, sien.)

Die Potch-trio – François du Toit (klavier), Human Coetzee (tjello) & Piet Koornhof (viool) – is een van die land se spog-kamerensembles, en sy opname van die fascinerende klavertrio's van Arno Babadjanian en Peteris Vasks behoort eweweere op die internasionale katalogus.

Om na die Buskaid-strykorkes te luister op sy jongste CD, *Buskaid Atlast*, is insprekend. Dit is verstomend wat Rosemary Nalden iniet die jongklomp van Soweto vermag, saam met musici van internasionale sanctus soos John Eliot Gardiner en die Argentynse mezzo Bernardo Fink.

Michal George se solo-kitaaropname, *He who walks freely, takin' big steps...*, is een van die allerbeste produkte van die jaar. Die musiek, van George self en ander Suid-Afrikaanse komponiste, is deurgaande nuut en bestond.

Twee hoogs verdienstelike opnames wat vroeg in die jaar uitgereik is, is 'n Naxos-CD met musiek van Suid-Afrikaanse komponiste en Mendelssohn se prag-oratorium *Elijah*, albei uitgevoer met Richard Cock op die podium.

Die SAUK se National Symphony Orchestra en -Kamerkoor voor musiek uit van Khumalo (*Vijf Africaleliederen*), twee San-werke van Peter Louis van Dijk en *Drie Nigerriese danses* van Akpabot.

Cock is voor die Johannesburgse Simfonie-koor en die Festival Orkestra vir 'n verdienstelike regstreelike opname van *Elijah* (uit die Linder), met vier knap soliste – Beverly Chiat, Rafaella Lo Castro, Nicholas Nicolaidis en Jacques Imbrailo.

Drie opnames wat genoem moet word, is Michelle Veenemans se voortreffelike operette-CD, *Schenkt man sich Rosen*, die fluitspeler Liesl Stoltz saam met Pedro Rodriguez (kitaar) se *Histoire du Tango en Unisa* as dubbelalbum van die *Tenth International Piano Competition 2004*.

■ SA MUSIC: Khumalo (*Five African songs*), Peter Louis van Dijk (*San Gloria, San Chronicle*), Alphabot (*Three Nigerian dances*), SABC National Symphony Orchestra & Chamber Choir o.l.v. Richard Cook. Naxos (Marco Polo) 8.22382.

■ HENDRIK HOFMEYR: *Sinfonia Africana*. Telk: Gedigte van Eugène Marais (*Die lied van Suid-Afrika*), D.J. Opperman (*Gebed om die gebeente*), C.M. van den Heever (*Afrika*). Kaapse Filharmonie & USK oor o.l.v. Leslie Dunner & Sabine Mossolow (sopraan).

T
t
ge
Di
va
vs
ke

Anc
wit
van

"Di
wa
in d
")
offe
was
wer
den

D
1951
rie
Edr
gies
bekl
kla
kw
kon
A
boe
was
grot
ma
Hos
E
en c
as h
dok
-sb
het

D
mer
ters
dric
wls
ba
Son
ver
O
E
Nie
die
Eur
ke i
Pek
gin,
die
vlr.
D
som
Nis
win
Wa
mai
E
tion
sé v
en i
die

ENS

FOEI!

WAT 'N WONDERRIKE DROOM, JARI DOEN DIT!

EK GAAN VIR DIE
BERMUDA-MARIE

EK SAL GRAAG DEUR DIE
WERELD WIL REIS

BRING S
PIZZA

Potch-trio laat 20ste eeu só leef

Die Potch-trio – Piet Koornhof, Human Coetzee en François du Toit – is 'n uitsoek-groep van die voorste kamerensembles in Suid-Afrika. Die trio het onlangs 'n nuwe CD uitgereik (saam met Du Toit) met buitengewone musiek en binnekort gesê hulle twee uitvoerings (saam met Van Schalkwyk) – mōre naby Magaliesburg en Donderdag tydens die rektorskonsert in Potchefstroom. Mercia van der Westhuizen het met die twee snykers van die ensemble gesels.

Babedjanian en Vasks klink op eerste hoorslag na twee lekkie woorde, maar is inderwaarheid die komponiste van die ongewone, harigsttelike en soms hartseemoei musiek wat die Potch-trio pas op CD vangalé het.

Houkom dié twee onbekende komponiste?

"Ek is die skuldige," bieg Piet Koornhof, viool van dié trio.

"Ek het 'n spesiale voorliefde vir ongewone, maar toeganklike 20ste-euse kamermusiek. Ek het 'n punt probeer bewys. Die meeste kamermusiek van die 20ste eeu is baie toeganklik. Dit is nie in 'n vreemde en ontganglike idioom geskryf soos wat talie mense gekondisioneer is om te dink nie."

"Die Babedjanian is meer toeganklik as die Vasks, wat aanvanklik minder verstaanbaar is," meen Koornhof.

"Albei werke sou, sover ons weet, wêreldpremiere-opnames gewees het. In elk geval in die tyd toe ons die opname gemaak het, was daar geen opnames van die Babedjanian en Vasks beskikbaar nie. Ons kon niks oopsoor nie."

Die Potch-trio – van links François du Toit (klavier), Human Coetzee (tjelo) en Piet Koornhof (viool).

"Die Babedjanian het ek gekry toe ek op tour was in Rusland in 1984 en die dirigent van die Moskou-kamermuskies my vertel het van die werk en 'n kopie vir my gekry het in die kompo-

nisiestebiblioteek. Dit was nie toe in druk nie. Ek weet nie of dit nou al in druk is nie."

Die tjellis Human Coetzee meen juist dat daar in daardie stadium geen opnames daarvan bestaan het nie, het dit 'n uitsonderlike ervaring gemaak om die misiek op te neem: "om iets te skep wat nog nooit daar was nie. Dit was 'n loutering."

Die Potch-trio het lank gewag vir die geboorte van die CD. Die opname is reeds in 1997 gedoen. Koornhof seet dit vredig om nou, na nege jaar, na die sindrukprodusie te luister.

Hou voel Coetzee oor die CD na soveel jare?

"Ek hoop ek kan steeds daardie standaard handhaaf, nie noodwendig beter speel nie, net dieselfde standaard," se hy heuslike. Coetzee is besig met sy doktoraat in musiek.

Die CD-opname sou eers deur Koch Diacover International en toe deur Russian Disc uitgereik word, maar die bankrotkapje van albei maatskappye en ander maatskappye wat dit nie kon of wou uitgegee nie, het die universiteit laat besluit om self die produksie te behartig.

Personellele soos Werther Nel van die Noordwes-Universiteit se skool vir musiek het in die verlede die CD uitganges en die proses self bestuur en bedryf, maar volgens Jaco van der Merwe, direkteur van dié skool en konseratorium, is dit die eerste keer dat die skool dit amptelik doen.

In Suid-Afrika is dit moeilik om 'n album met klassieke musiek uit te gee omdat daar in die land so 'n gebrek is aan platoemaatskappy wat dit kan doen," se Van der Merwe.

Die opname van die CD is by die SABC gedoen. Die trio sou dit eers in Mbabathu opgeneem het, maar dit was volgens Koornhof "Derde-wêreld sage".

"Indien ons in die toekoms CD-opnames gaan maak, sal dit in die konseratorium-saal wees vanweë die goeie akoustiek, veral vir kamermusiek," se Koornhof.

Hy meen dat blyk 'n wêreldwyse netting te wees vir musiek om te omsluit en hul eie albums uit te gee.

Nedat Koch en Russian Disc bankrot gespael het, het die trio ander medium tot kleiner klassieke CD-maatskappye probeer en by almal die selde reaksie ontvang.

"Hulle sukses almal om teoorleaf. 'n Klomp het wêreldwyd gevou en ek is oorgenoem deur groter maatskappye."

"Die voordeel wat 'n groot maatskappye soos EMI of Sony het, is dat hulle nie net klassieke CD's versvaardig nie – daar is kruissubsidiëring. Die Madonnas en Michael Jacksons beval ook vir die klassieke musiek," se Van der Merwe.

"In 'n maatskappye wat 'n oorlewingsstryd voer, is dit dus nie lewensvatbaar om 'n CD met 'ongewone' inisiatief van onbekende komponiste uit te gee nie en daarom moet kunstenaars maar ek toekryp en hul eie produksies aanpak."

"Intussen het ons gesien dat daar heelwat van die groter kunstenaars daarsoe is wat ook hul eie CD's uitgegee. Daar mark het net so verander."

"En die kunstenaars trok klarelyklik nie veel finansiële voordeel uit 'n opname nie."

"By Koch moes ons die opnames verskaf. Ons moes al die koste dra, die eindproduksie verskaf aan die maatskappye en as vergoeding het ons maar 500 CD's per opname ontvang waarvan ons kon maak wat ons wil. Hul enigste aandêl was die verspreiding daarvan," vertel Koornhof.

Prof. Annette Combrinck, vise-rektor van die Potchefstroom-kampus van die NWU, het 'n groot rol gespeel in die CD-projek en die financiering daarvan. By die bekendstellingsaand van die CD het sy die Potch-trio en die musiekskool bohop maggedat dat die financieringsgeld "vooraat is wat as basis gebruik moet word vir die stigting van 'n CD-fonds vir toekomprojekte."

Al wat sy en Horst Bülow, hoof van die departement kultuur aan die universiteit, wat ook 'n geleidelike bydrae gelewer het, vereis in ruil vir die financiering van die projek, is CD's wat as korporatiewe geskenkje uitgedeel kan word.

Kulps geld uit verkope van die CD kan dus gestort word in die skool se CD-fonds.

Combrinck meen dat die trio se CD is wêreldgebekte en hoop dat die fonds as aansporing sal dien vir verdere projekte.

Roo gereeld tree die Potch-trio op?

"Niet naasteny gereeld genoeg nie," se Koornhof.

"Die gelcenthede is maar min en geld om elders heen te gaan, is skaars. Soos wat die nsiping met opnames is dat mense al meer hul eie ding doen, dat hulle al meer soos entrepreneurs moet funksioneer, so is dit maar met konserte ook."

"Ons tree gewild in Potchefstroom op en speel dikwels by plekke soos Mount Grace, die jaarlike kamermusiekfees in Bloemfontein en hal in die Oos-Kaap getuue. Ons besef dat dit van ons is inisiatief gaan afhang om optrapgeleenthede te kry."

Hy meen konserte lêpoot nie vir kamermusici 'n probleem te wees nie.

"Die tyd is verby van groot organisasies soos Truuk en Kruck wat in groot sale konserte reis en al wat jy heft te doen, is om op te daag en te speel. Huiskonserte en konserte in saaljies is aangewese."

Wat beplan die trio voorneem?

"Ons het verlede jaar begin beplan vir 'n nuwe CD, maar dit het nog nie gerealiseer nie."

"Ons wil graag twee Mendelssohn-trio's en Piazzolla-tango's opneem en beplan om dit in die komende jaar of twee te doen."

As die verkoop van dié CD goed verloop, meen Van der Merwe, sal die universiteit daal weer geld gee vir die volgende opname.

Wanneer sal gehore dié twee werke kan hoor?

"As die opname miskien meer omlaags was, sou ons dit dalk nooit kunnen uitvoer. Dis te lank gelede."

"Die is 'n projek wat op sy eie staan en afgehandel is. Ons sal eerder nou ander goed opneem en dan uitvoer," se Koornhof.

Die vraag is, hoe klink die CD?

"Wel, vir dié inisiatief wat neusoprekkerig is vir 20ste euseuse musiek, was dit 'n openbaring dat daar luisterbare, selfs mooi 20ste euseuse musiek is."

Coetzee se die opname was 'n ontdekkingssreis.

"'n Emosionele belewenis."

En dié leek kan die emosie hoor.

■ Die CD bestaan uit musiek van Arno Babajanian en Peter Vasks.

Die trio se program more om 11:00 by Mount Grace nabij Magaliesburg en Donderdag om 19:30 in die Konseratoriumsaal in Potchefstroom bestaan uit die *Klaviertrio C van Haydn*, die *Trio in d van Arensky* en die *Klaviertrio van Ravel*.

KORTLIKS

Die Potch-trio, in residensie by die Noordwes-universiteit in Potchefstroom, is in die laat 1980's gestig, oorspronklik met die pianis Albis van Schalkwyk.

Vandag bestaan die trio uit die violis Piet Koornhof, tjellis Human Coetzee en pianis François du Toit.

Koornhof en Coetzee is albei doense aan die Noordwes-Universiteit (NWU) se skool vir musiek, terwyl Du Toit doceer aan die musiekskool van die Universiteit van Kaapstad waar hy ook die hoef van kamermusiek is.

Al drie gee ook solo-konserte. Die snykers speel nog gareeld saam met Van Schalkwyk.

Koornhof is ook die stigter en organisasieerder van die SA Kamermusiekvereniging wat die doel het om die beste van Suid-Afrika se kamermusici geresid byeen te bring vir konserte.

Die bedrywigheid van die vereniging staan egter nou grootliks stil weens 'n gebrek aan borgskap sedert 1994.

"Ons is nie politiek korrek genoeg nie – in voorkoms en in musieklekkes," se Koornhof, wat verantwoordelik was vir die eerste Suid-Afrikaanse uitvoerings van werke van Schnittke, Part, Vasks, Piazzolla, Babedjanian en Schoenberg onder ander.

Die vereniging se aktiwiteite is afgeskalf sodat van die lede permanent land uit is, oorled is en een beser in 'n ongeluk.

Koornhof het sy konsertebuit op nege gemaak as student van Alan Solomon. Hy het verskeie beurse ontvang en aan die Juilliard in New York gestudeer.

Hy het 'n doktoraat in musiekuitvoering en is medeprofessor in viool aan die NWU.

Die "ou" Potch-trio – van bo Koornhof, Coetzee en Albis van Schalkwyk (klavier).

Coetzee het op ses begin Jello

Ná skool het hy aan die Robert Schumann-instituut in Düsseldorf, Duitsland, en die Universiteit van Stellenbosch gestudeer.

Hy is sedert 1998 doceer aan die NWU se skool vir musiek.

Du Toit het kwalifikasies verwerf van London se Trinity College of Music en die Universiteit van Kaapstad en verder gestudeer in Hanover, Duitsland.

Hy tree al sedert 15 op as solista. Hy is tans medeprofessor aan die Universiteit van Kaapstad.

Puike CD hopelik begin van nog baie

Die Potch-trio, inwonende kamermensemble van die Noordwes-universiteit, se opnames het aanvanklik op die internationale Koch-etiket verskyn, maar toe dié maatskappy van die toneelverdwyn, is besluit om met 'n eie etiket voort te gaan, Potch Trio Productions, om opnames wat reeds gemaak is, uit te reik. 'n Mens hoop, as die jongste produk as maatstaf dien, dat talle CD's sal volg.

Die opname van die kleinkuns van die Armeense komponis Arno Babadjanian en Peteris Vasks van Letland is voortreffelik, tegnies en artistiek. Die trio is kundige kamermusici wat die konstruksie van die fassinerende werke kén, en presies verstaan waar solistiese inspraak effektiel die betoverende ensemble-spel kompleteer.

Babadjanian se *Klaviertrio* van 1953 is van sy bekendste werke. Die inleiding klink of die drie instrumente op soek is na mekaar.

Vasks se *Episode e canto perpetuo* is 'n misterieuze werk wat onverpoos in golwende klankbeelde boei. Die onderskeie episodes word in Koornhof se aantekeninge beskryf, aan die hand van Vasks se eie verduidelikings. Dit is net 'n deel van die storie-

stuur af op 'n kragtig-melodieryke opwelling waarin die musici hul met oorgawe bewege. Armeense volksmuisiek is propvol tintelende wyses, meestal in die donker sigeuner-trant, soos ook indertyd behendig deur Khasjatoerjan geïnkorporeer.

Koornhof begin die *Andante* met sublieme spel in 'n lang gedrae frase ring. Die beweging bou op tot 'n weerbarstige klimaks, waarna die afloop in romantiese ligspieeling wegkwyn met die viool net-net swewend bō die tjello en klavier.

Die slotbeweging is ritmies rapsodies en 'n hoogs opwindende finale à la die uitbundige danse van landsvolk. Dit is tog sporadies onderlig deur die sterk melodiese kontoure. Die malse ritmiese "Spaanse" gevoel word onderbreek deur 'n dramatiese episode net voor die werk soos 'n tolbos einde toe rol.

Vasks se *Episode e canto perpetuo* is 'n misterieuze werk wat onverpoos in golwende klankbeelde boei. Die onderskeie episodes word in Koornhof se aantekeninge beskryf, aan die hand van Vasks se eie verduidelikings. Dit is net 'n deel van die storie-

Die Potch-trio - Koornhof, Coetzee & Du Toit... spon-ensemble met waagmoed.

die fassinasie lê in klankonthulling wat herinner aan 'n Messiaen, aan wie die werk opgedra is.

Die musiek groei in die geheue met elke luister, ook vanweë die spel met

toegewyde oorgawe.

■ BABADJANIAN: *Klaviertrio* (1953); VASKS: *Episode e canto perpetuo*. Die Potch-trio - Piet Koornhof (viool), Human Coetzee (tjello) & Francois du Toit (klavier). PTP (Potch Trio Productions).

Donderdag word dinnekoer deur PRO Musica in Roodepoort opgevoerd. Watter ander Italiaanse komponis het dieselfde verhaal gebruik en 'n opera met dieselfde titel gekomponeer?

Stuur die antwoord, duidelik aangedui Encore Opera, na Klankkuns @ Plus, Beeld, Posbus 595, Auckland Park 2006; faks dit na 011 713 9961 of stuur 'n e-pos na modenda@beeld.com. Die sluitingsdatum is Donderdag 8 September en die wenner is 'n week later bekend. Soos gebruikelik word drie wenners getrek wat elk drie Encore-CD's met opera-musiek ontvang.

Vraag 2 was: Wat is die naam van die Britse dirigent wat sedert September 2002 by die Italiaanse maestro Claudio Abbado oorgeneem het as hoofdirigent en artistieke direkteur van die Berlynse Filharmoniese Orkes? Die antwoord: Sir Simon Rattle.

Die drie wenner van die simfoniese kategorie, Encore Simfonies, is: Annette Oudkerk van Westville, Martin Ryan van Protea Park en Katinka van Straaten van Arcadia.

Geluk!

Aanstaande week word die antwoord verskaf en die wenner aangekondig van Vraag 3, en op 15 September sluit die kompetisie wanneer ons Vraag 4 se antwoord verklap, die drie wenner aankondig, asook die algemene wenner.

■ Die voortreffelike EMI Encore opnames is by-talle winkels beskikbaar teen minder as R50 elk, en Classics and all that Jazz in Rosebank, Johannesburg, by

011 880 2780 (vra vir Peter Wilson) verkoop dit as 'n pakket - 'n eie keuse van vyf CD's in die reeks (van tientalle) @ R150, dus R30 elk.

FINANCIAL SOLUTIONS AT HAND!

GELD vir HUISEIENAARS

Huisverbeterings? Aankoop van voertuig?

Skuldkonsolidering? Droomvakansie?

Nuwe huislening vanaf 2% onder prima!

R30 000 vanaf R260 p/m

R100 000 vanaf R878 p/m

R300 000 vanaf R2604 p/m

**Bespaar tyd & moeite terwyl
KEY FINANCE
beste rentekoers
namens u onderhandel!**

SKAKEL NOU

KANTOOR 012 548 6178

Gerhard 084 603 1339

Jan 082 885 1153

Derek 082 889 7095

January 082 821 3199

of voltooi en faks na

012 548 6779 - 086 675 0790

Bedrag R _____

Sekuriteit Huis Plot Ander

Naam _____

Tel. _____

Faks _____

Aankoopdatum _____

Eiendomswaarde R _____

Verbandbedrag uitstaande R _____

Bank _____

[Gesamentlike] Salaris R _____

www.keyfinance.co.za

Braam Pretoriusstr 963 Montana Park

[KLASSIEKE MUSIEK Paul Boekkooi]

Merkwaardige spel deur Potch-Trio

ARNO BABADJANIAN: Klaviertrio (1953). PETERIS VASKS: Episodi e canto perpetuo (1985). Die Potch-Trio – Piet Koornhof (viool), Human Coetzee (tjello) en François du Toit (klavier).
Potch Trio Productions PTP096 (DDD – 51').

Nadat die Baltiese state in 1991 die juk van die Sowjet-regime van hulle kon afwerp, het 'n florerende musieklewe in elkeen van hulle ontstaan wat nie net die fokus op die nasionalistiese elemente geplaas het nie, maar ook die musiek én die lande se musici sterker onder internasionale aandag gebring het.

Babadjanian (1921-83), 'n Armeense komponis, se Klaviertrio roep om 'n soektag na die nasionale musikale identiteit. Luister 'n mens na dié uiters toeganklike werk, word veral twee aspekte duidelik: hy was 'n neoklassisist met folkloristiese invloede, met hier en daar in die harmonie die Slawiese weemoed van 'n Rachmaninof. Die Potch-Trio toon hier dat 'n mens Babadjanian nie oormatig demonstratief emosioneel hoef uit te voer nie om nietemin 'n besondere indruk van die komposisie in die geheel te laat.

Vasks, gebore in 1946, is van Letland. Soos by baie van sy landgenote is Vasks se musiek in die reël ontdaan van oormatige versierings en kompleksiteite. Hoewel ernstig, skryf hulle musiek vir die hart, nie die kop nie. Vasks roep 'n innige band met en respek vir die natuur op. Sy agtdelige *Episodi e canto perpetuo* (los vertaal as "Episodes in deurlopende gesange") is 'n kontrasryke werk wat soos volg deur Vasks beskryf word: "Dit beeld 'n moeilike reis deur die gebied van rampspoed, teleurstelling en die leed van liefde uit. Veral dié laaste element staan sentraal in die *canto*."

Met Vasks se eie beskrywing daarvan as riglyn word die luisteraak avontuurlik. Die agt dele is uiteenlopend in styl: van uitgerekte elegieë tot die suggestie van ongebonden dramatiese humoristiese uitbundigheid wat veral die twee *Burlescas* kenmerk. Omdat die agt dele elkeen kort is (die lang-

ste een is vyf en 'n halwe minuut) verkry elkeen op ekonomiese manier sy karaktertrekke. Daar is gefluisterde stygende toonlere, dansagtige uitstappies na volksmuisiek, heftige botsings en virtueuse uitbarsings, maar ook dele waar die teerste ligskakerings in klank gesuggereer word.

Die lede van die Potch-Trio voer ook dié werk met verbysterende oorgawe uit. Daar is 'n spanningslyn in die vertolking in die geheel wat naderhand dalk te obsederend sou raak as die dele langer uitgerek sou wees. Die klavier en strykers vorm 'n hegte eenheid, terwyl laasgenoemde soms in ongewone registers moet stryk en pluk. Dit skep 'n bykans spookagtige atmosfeer.

Die inisiatief van Potch-Trio Productions om dié CD die lig te laat sien, kan nie sterk genoeg geloof word nie!

HAVERGAL BRIAN: Comedy Overture – The Jolly Miller (1962); Vioolkonsert in C majeur (1934-35); Simfonie nr. 18 (1961). Marat Bisengaliev (viool) saam met die BBC-Skotse Simfonie-orkes o.l.v. Lionel Friend. Naxos 8.557775 (DDD – 55').

Brian (1876-1972) is 'n minder bekende Britse komponis, 'n outodidak wat die rype ouderdom van byna 96 bereik het. Van die drie werke op dié uitreiking is slegs die Vioolkonsert die aanhoor en selfs 'n mate van studie werd. Sy verdienste lê in die wydsheid van sy opset, met 'n indrukwekkende motto-tema in die openingsdeel, die passacaglia en sy variasies wat die kern van die *Lento*-middeldeel vorm en die energieke opset en virtuositeit in die *Allegro Fuoco*-slotdeel. Daar is bestis invloede wat uit Elgar se Vioolkonsert oorgewaai het, maar dié feit maak dit geensins minder bevredigend nie.

The *Jolly Miller* val maklik op die oor, maar die *Simfonie nr. 18* alles behalwe. Dit is 'n bombastiese en koerslose werk, met 'n barre orkestrasie wat bloot vergeethaar is. Die uitvoerings word deur volle konsentrasie en oorgawe gekenmerk, terwyl die solis Marat Bisengaliev werklik tegnies en musikaal 'n topprestasie lewer.

boekkooi@acenet.co.za

Albie van Schalkwyk, Human Coetzee en Piet Koornhof.

Meesterwerke en iets splinternuut

Die Skool vir Musiek, Noordwes-Universiteit se meesterkonsertreeks vir vanjaar word afgesluit met die rektorskonsert op Donderdag 23 Oktober om 19:30 in die konservatoriumsaal.

Dit sal 'n uitvoering wees deur die Potch Trio, bestaande uit Piet Koornhof (viool),

Human Coetzee (tjello) en Albie van Schalkwyk (klavier).

Klaviertrios van Mozart (C majeur, KV548) en Mendelissohn (d mineur, Opus 49) sal as hockstene vir die program aangebied word.

Oudergewoonte sal hulle egter ook nuwe,

dog toeganklike musiek vir hierdie besetning bekendstel.

Die Kaapse komponis, Hendrik Hofmeyr, het 'n splinternuwe werk vir die Potch Trio geskryf en die eerste openbare uitvoering daarvan ter wêreld sal by hierdie konsert plaasvind.

Kaartjies is beskikbaar gedurende kantoorure by die Konservatorium, tel. (018) 299 1692.

Dit kan ook vanaf 'n halfuur voor die konsert by die loket teen R50 vir volwassenes, en R30 vir leerlinge, studente en pensioentrekkers.

Joystick Productions from Ikageng is striving to bring back dance to the community. The crew aims to develop the youth and take them off the streets by offering them training in hip-hop dance moves and modern dancing. Anyone who would like to be part of Joystick should contact Jerry Leping at 073 425 9711 or Dithakong Bekebeke at 083 243 3677.

Klankgids

Die Potch-trio – Human Coetzee, Albie van Schalkwyk en Piet Koornhof – gee vanaand die eerste uitvoering van die Kaapse komponis Hendrik Hofmeyr se Klaviertrio.

KUNSMUSIEK

Stadsaal, Smithst. Dbn (Vandag 19:30): Wêreldsimfoniereeks: Verjaardagviering. KZN Filharmonie, Durban-kamerkoor, Drakensberg-seunskoor & Clermont-koor o.l.v. Leslie Dunner en soliste Hanli Stapela (sop), Violina Anguelov (mez-sop), Mûse Nkuna (ten) & Fikile Mvinjelwa (bar) met Bach (*Suite no. 3*), Beethoven (Korsimfonie no. 9). ☎ 031 369 9438.
Konservatoriumsaal, NWU-kampus, Vanderhoffweg, Potchefstroom (Vandag 19:30): Rektorskonsert. Potch-trio – Piet Koornhof (viool), Human Coetzee (tjello) en Albie van Schalkwyk (klav) – met trio's van Hofmeyr (Première: *Trio*, Mendelssohn (Op. 49), Mozart (K548). R50, R30 (seniors, studente). ☎ 018 299 1692.

Linder, h.v. St. Andrews & Queen, Parktown, Jhb. (Vandag 20:00): JPO 4de seisoen. Jhb. Philharmonic o.l.v. Michael Collins & Collins (klar) met Mozart (*Serenata no. 10: Gran partita*, K361; *Sinfonie no. 25*, K183). R80 tot R160. ☎ 011 789 2733.
Theatre on the Square, Mandelaplein 121, Sandton (Môre 12:30): Etensuurkonsert. Srdjan Cuca (viool) & Annalien Ball (klav) met Mozart (Vioolkonsert no. 2), Sarasate (*Carmen-fantasiel*), Vivaldi (*Sonate no. 3*). R20. ☎ 011 807 0297.
Fada-atrium, UJ-kampus, Buntingweg, Auckland Park, Jhb (Vry. 19:30): UJ-koor o.l.v. Renette Bouwer. ☎ 011 5593 058.
■ Kunsmusiek-, opera- en ballet-gidse verskyn voortaan Saterdae in *Naweek-Plus* op Saterdae.

Hofmeyr behaal tweekuns in Potch

'n Tweede première binne 'n maand van 'n SA komponis in Potchefstroom.

Dit is die seldsame gebeurtenis wat die Kaapse komponis Hendrik Hofmeyr te beurt val wanneer sy trio vir viool, tjello en klavier Donderdagaand in die NWU se Konservatoriumsaal uitgevoer word.

By die pas afgelope Aardklop is Hofmeyr se Vioolsonate deur die Johannesburgse duo, die violis Zanta Hofmeyr en die pianis Malcolm Nay, vir die eerste keer uitgevoer. Donderdag om 19:30 is die Potch-trio aan die beurt met sy Klaviertrio.

Die violis Piet Koornhof en die tjellis Human Coetzee van Potch, en die Bloemfonteinse pianis Albie van Schalkwyk begin die program met die

Die Potch-trio – Human Coetzee, Albie van Schalkwyk (voor) en Piet Koornhof.

Klaviertrio in C, K548, van Mozart. Dan volg die Hofmeyr-première. Vanjaar se meesterkonsertreeks in dié stad word afgesluit met die Klaviertrio in d, op. 48, van Mendelssohn.

Kaartjies kos R50 en R30 vir seniors en studente en kan van 19:00 by die musiekskool-loket gekoop word. Vir na-vrae, kontak ☎ 018 299 1692.

Trio ken kuns van kamermusiek

THEO BOEKKOOI

KAMERMUSIEK: Die Egoli Trio – Jill Richards (klavier), Piet Koornhof (viool) en Human Coetzee (tjello). Aangebied deur die P. E. Musiekvereniging. In die Operahuis.

TOG eienaardig dat heelparty musiekliefhebbers klaarblyklik terugdeins vir kamermusiekuitvoerings, te oordeel aan Dinsdagaand se nogal heelwat onopgeëiste sitplekke in die saal. Wellig was hulle aan die warm voorraad van Vrouwendag doodgewoon te tam om uit te gaan, of waarskynlik raak hulle in groter vervoeing by die aanhoor (en veral aanskou) van soliste wat hul gehore trakteer op spreekwoordelike nekbreektoertjes van die virtuosedom, wat met gepaardgaande fratstegniek aan hulle opgedis word.

Daar trek dan ook gewoonlik ná die laaste noot van so 'n werk 'n uiters hoorbare sug deur die saal, 'n snak na asem, amper soos by openbare teregstellings in vervloë tye.

Iets dergeliks kry 'n mens maar selde by kamermusiekuitvoerings: dit is meestal nie so adrenalien-oppompend "sensasioneel" nie. Totdat

hy as 't ware agter die skerms 'n blik kanwerp op wat van kamermusici verlang word. Maak vas, want dis heelwat: 'n musikaal en stilisties verantwoorde eenheidsgedagte in siening van die werke voor hande en 'n ten volle gekoördineerde en geïntegreerde tegniese vermoë om sodanig te verklank, musikaal, met groot klankskoonheid en rykdom, en uiteraard met die mees korrekte intonasie haalbaar. Hiermee het ek maar nog net enkele fasette van die subtiele kamermusiek-kuns aange stip!

In Mozart se mins bekende van sy drie klaviertrio's, die in C majeur K. 548 het die lede van die Egoli Trio hulle van meet af aan as gesoute kamermusici voorgestel. Hul geartikuleerd-deursigtige eenheidsoptrede in die elegante openings-allegro het dadelik oortuig. In die tyd het die klavier inderdaad nog 'n leeue-aandeel gehad, met die viool en tjello veelal selfs in 'n ondergeskikte, dikwels begeleidende hoedanigheid.

Die andante cantabile was letterlik sy liries vloeiente sangerige self, met 'n sprekende tjellosolo. Die onpretensieuse, loslittige slotallegro was pure pret vir alle ore.

Toe hy sy Trio in G gekomponeer

het, was die 19-jarige Claude Debussy as 't ware nog in wording. Daar is nog baie van die aflopende Romantiese era in die jeugwerk te bespeur, maar die ryper, latere Debussy maak plek-plek al duidelik sy verskyning. Die trio is sy enigste in die besetting van viool, tjello en klavier. Uiteraard kom al drie instrumente nou veel meer individueel selfstan-

tjello. Die derde, half romantiese beweging met 'n sousie van moderniteit is veelal mymerend introspektief, en die slotdeel weer grootliks romanties, met heelwat unisonostrykpassasies, enkele flageolet-effekte en 'n reeds tiperende slot-klimaks.

Ná die pouse het Brahms se eerste Klaviertrio in B majeur, sy op. 8 uit 1854 (wat hy self in 1890 drasties gewysig het) die Mendelssohn op die program vervang.

Hierin word die pap dikwels – soos te verwagte by Brahms wat "sy" klavier bykans konsertafmetings laat aanneem – feitlik simfonies-dik aangemaak, met intensiteit op die breekpunt.

'n Mens moet natuurlik hieraan gevolg gee, maar tog ook weer nie in die proses verlei word om in ongebredelde sentimentaliteit oorboord te gaan nie.

Nou is die sigeunerelement weliswaar by Brahms onmiskenbaar, maar ek vra my wel af of so 'n aanpak in die werk se vioolparty ooit van pas is.

Ewenwel, bravo vir die borrelende lewenslus van die uitvoering, die hegte ensemble spel dwarsdeur die aand, en vir elke voortreflike solo!

**"Die andante cantabile was letterlik sy liries vloeiente sangerige self, met 'n sprekende tjellosolo.
Die onpretensieuse, loslittige slotallegro was pure pret vir alle ore."**

dig aan die woord. Die eerste deel lever selfs enkele smeuïge, salonagtige fragmente op.

Verrassende elemente kom in die kort tweede deel na vore, met sy strykers wat pizzicato begin oor 'n melodieuse klavier, later eweneens beurtelings én gesamentlik viool en

Beeld

Jou wêreld, Jou koerant

[Druk hierdie artikel](#)

Resensie:'n Trio en trio's om te koester

2003-02-27 16:02

Thys Odendaal

Koornhof, Bailey & Jacobs

Mount Grace

'n Mens sou te maklik kon sê dat dit die aard van Mendelssohn se skryfstyl is wat musici noodsaak om 'n feitlik onbelemmerde vloeい in sy musiek te vind. Dit is om dié komponis se kamermusiek te onderskat. Dit verg steeds, en miskien by uitstek musici wat 'n aanvoeling het vir die Mendelssohn-idioom, soos dié trio - Piet Koornhof (viool), Jessica Bailey (tjello) en Pieter Jacobs (klavier).

Dit het onder meer te make met die juiste gewig wat deur 'n ewewigtige aanslag verleen word, wat byvoorbeeld die Op. 66-Klaviertrio iets spesiaals kan maak. Glinstering en sprankel was daar volop, maar daar is insgelyks ag geslaan op 'n onderliggende skadu wat van dié werk iets besonders maak.

Die drie musici het ook in Brahms se *Trio in c*, Op. 101, geïmponeer. Hulle het met onbaatsugtige oorgawe die sublieme modulasies beklemtoon. Die ritmiese en harmoniese vitaliteit van die volbloed-werk het plek-plek byna orkestrale klankgolwe opgelewer, of só het dit altans geklink in die akoestiek van dié saal. Tog is die introspektiewe kompleksiteite van die drie partye, byna so onpeilbaar soos Brahms self, nie misken nie.

As die drietal só meelewend saam musiseer, wonder 'n mens watter besonderse hoogtes hulle as ensemble kan bereik sou hulle meer dikwels saam konsertreeks kon aanbied . . .

'n Kamerkonsert om te koester.

- Beeld

Trio ken kuns van kamermusiek

THEO BOEKKOOI

KAMERMUSIEK: Die Egoli Trio – Jill Richards (klavier), Piet Koornhof (viool) en Human Coetzee (tjello). Aangebied deur die P. E. Musiekvereniging. In die Operahuis.

TOG eienaardig dat heelparty musiekliefhebbers klaarblyklik terugdeins vir kamermusiekuitvoerings, te oordeel aan Dinsdagaand se nogal heelwat onopgeëiste sitplekke in die saal. Wellig was hulle aan die warm voorraad van Vrouwendag doodgewoon te tam om uit te gaan, of waarskynlik raak hulle in groter vervoeing by die aanhoor (en veral aanskou) van soliste wat hul gehore trakteer op spreekwoordelike nekbreektoertjes van die virtuosedom, wat met gepaardgaande fratstegniek aan hulle opgedis word.

Daar trek dan ook gewoonlik ná die laaste noot van so 'n werk 'n uiters hoorbare sug deur die saal, 'n snak na asem, amper soos by openbare teregstellings in vervloë tye.

Iets dergeliks kry 'n mens maar selde by kamermusiekuitvoerings: dit is meestal nie so adrenalien-oppompend "sensasioneel" nie. Totdat

hy as 't ware agter die skerms 'n blik kanwerp op wat van kamermusici verlang word. Maak vas, want dis heelwat: 'n musikaal en stilisties verantwoorde eenheidsgedagte in siening van die werke voor hande en 'n ten volle gekoördineerde en geïntegreerde tegniese vermoë om sodanig te verklank, musikaal, met groot klankskoonheid en rykdom, en uiteraard met die mees korrekte intonasie haalbaar. Hiermee het ek maar nog net enkele fasette van die subtiele kamermusiek-kuns aange stip!

In Mozart se mins bekende van sy drie klaviertrio's, die in C majeur K. 548 het die lede van die Egoli Trio hulle van meet af aan as gesoute kamermusici voorgestel. Hul geartikuleerd-deursigtige eenheidsoptrede in die elegante openings-allegro het dadelik oortuig. In die tyd het die klavier inderdaad nog 'n leeue-aandeel gehad, met die viool en tjello veelal selfs in 'n ondergeskikte, dikwels begeleidende hoedanigheid.

Die andante cantabile was letterlik sy liries vloeiente sangerige self, met 'n sprekende tjellosolo. Die onpretensieuse, loslittige slotallegro was pure pret vir alle ore.

Toe hy sy Trio in G gekomponeer

het, was die 19-jarige Claude Debussy as 't ware nog in wording. Daar is nog baie van die aflopende Romantiese era in die jeugwerk te bespeur, maar die ryper, latere Debussy maak plek-plek al duidelik sy verskyning. Die trio is sy enigste in die besetting van viool, tjello en klavier. Uiteraard kom al drie instrumente nou veel meer individueel selfstan-

tjello. Die derde, half romantiese beweging met 'n sousie van moderniteit is veelal mymerend introspektief, en die slotdeel weer grootliks romanties, met heelwat unisonostrykpassasies, enkele flageolet-effekte en 'n reeds tiperende slot-klimaks.

Ná die pouse het Brahms se eerste Klaviertrio in B majeur, sy op. 8 uit 1854 (wat hy self in 1890 drasties gewysig het) die Mendelssohn op die program vervang.

Hierin word die pap dikwels – soos te verwagte by Brahms wat "sy" klavier bykans konsertafmetings laat aanneem – feitlik simfonies-dik aangemaak, met intensiteit op die breekpunt.

'n Mens moet natuurlik hieraan gevolg gee, maar tog ook weer nie in die proses verlei word om in ongebredelde sentimentaliteit oorboord te gaan nie.

Nou is die sigeunerelement weliswaar by Brahms onmiskenbaar, maar ek vra my wel af of so 'n aanpak in die werk se vioolparty ooit van pas is.

Ewenwel, bravo vir die borrelende lewenslus van die uitvoering, die hegte ensemble spel dwarsdeur die aand, en vir elke voortreflike solo!

**"Die andante cantabile was letterlik sy liries vloeiente sangerige self, met 'n sprekende tjellosolo.
Die onpretensieuse, loslittige slotallegro was pure pret vir alle ore."**

dig aan die woord. Die eerste deel lever selfs enkele smeuïge, salonagtige fragmente op.

Verrassende elemente kom in die kort tweede deel na vore, met sy strykers wat pizzicato begin oor 'n melodieuse klavier, later eweneens beurtelings én gesamentlik viool en